

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd. Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia L o v r o v & Co.)

A R A D.

Redacția din ORADEA:
Strada Regele Carol II. No. 14.Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA.
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

ECONOM

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Să-i învățăm minte

Ne doare orice cuvânt drastic ce trebuie să-l adresăm muncitorimii, pentru că această trudită masă de ființe umane ni-a fost dragă întotdeauna.

De data aceasta, însă, suntem siliți a ne desbrăca de orice sentimentalism proletarian și să înfierăm atitudinea cinică și necugetată a muncitorilor maghiari din Arad, ce au avut-o cu ocazia matchului de foot-ball disputat Duminică între echipele Gloria CFR și între FC din Seghedin.

O asemenea întrecere sportivă trebuie să rămână întotdeauna un spectacol de artă, fără a o specula așa cum au făcut-o Duminică muncitorii minoritari și celalalt vulg antiromânesc, strigând: „Trăiască Ungaria” și debitând cuvinte josnice la adresa noastră.

Dacă ar fi fișat astfel niște maghiari iredentști, cari s'au declarat întotdeauna ca atare, provocarea aceasta s'ar cuveni discutată astfel.

Față de unii ca aceia sunt deajuns măsuri de rigoare, ca să fie scuturați puțin de ceafă.

Ne-a surprins însă faptul, că niște muncitori cari nu capă ocazie să se proclame comuniști sau socialiști, s'au putut preta la o astfel de certitudine care ni-i demască odată pentru totdeauna drept maghiari inversunați.

Nu spunem că nu le-ar sta frumos, descoperindu-se astfel, însă noi știm cu câtă revoltă ne vorbeau tot ei despre „proștii” de proletari români cari au rămas atât de „inapoiati”, de își iubesc patria.

Sub mască etichetei de „marxiști”, deci, muncitorii unguri din Arad își dosesc profunde sentimente iredentiste.

Chestia cu acest fel de naționalism, o lăsam pe altă dată.

Deocamdată, amintim cetitorilor și autorităților românești că provocatorii de Duminică sunt beneficiarii acelei impresionante chemări: „dați pentru șomeri”.

Sunt beneficiarii acelor câteva sute de mii de Lei pe care le-am vărsat din punga noastră românească, spre a ne dovedi umanitarismul.

Pe de altă parte, din cauza lor, românașii noștri șomează, locurile în fabrici fiind ocupate numai de acești străini, când e de lucru.

Sunt haimanalele de ieri și azi, cari nu ne îngăduie niciodată să asistăm în liniște la un match pe arena Gloria CFR, românească și a noastră.

Injurăturile pe cari le pronun-

ță la adresa jucătorilor români, nu odată ne-au determinat să-i repezim.

De data asta, fiindcă obrăznicia i-a depășit, noi cerem ca pe arena Gloria CFR să fie aduși întotdeauna mai mulți agenți dela poliție, ca să i învețe minte.

Ion P. Voinea

Mitropolia Banatului

Părintele Virgil Popovici, parohul cartierului Mehala din Timișoara, a scos de sub tipar, sub titlul „Ortodoxismul și Biserica Națională Românească din Timișoara”, o valoroasă lucrare prefațată de P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, tratând amănunțit și cu o impresionantă bogăție de documente istoricul ortodoxiei în Banat și al organizării bisericesti a românilor din cele cinci cartiere ale Timișorii.

Autorul dovedește definitiv existența în trecut a unei puterice episcopii ortodoxe la Timișoara, grație căreia capitala Banatului fusese un mare centru de cultură bisericască și națională românească.

Concluzia valoroasei lucrări e ușor de ghicit: Timișoara își reclamă rolul ce l-a avut în trecutul nostru bisericesc, și anume — dată fiind împărțirea de astăzi a Banatului — își reclamă o mitropolie, care să fie în același timp un centru cultural pentru Banatul liber și o pază pentru românii Banatului rob.

Recomandăm cartea părintelui Virgil Popovici tuturor celor pe cari îi interesează soarta noastră în Banat.

Iredentismul și școalele din Ungaria

II.

de Z. Păclășeanu

Exact cum cerea broșura iredentistă „Nem”, tipărită în 1920, în editura societății pentru apărarea integrității teritoriale a Ungariei. Abia la sfârșit, pag. 113—116, se dau foarte sumare cunoștințe despre Ungaria de astăzi, nu cu scopul de a instrui, ci în scopul de a agita. Se spune anume elevilor, în aceste patru pagini că teritoriul Ungariei vechi forma o unitate perfectă geografică și că numai această unitate geografică a făcut ca Ungaria să dureze o mie de ani. „Și de aceea, — zice manualul, — sperăm că, mai curând ori mai târziu, acest teritoriu va ajunge iar în mâinile noastre și va reinvia Ungaria veche”. În continuare, arată că Ungaria a pierdut mai mult de două treimi din terito-

Salutasem deunăzi cu bucurie inițiativa luată de căile ferate de a ’nlocui pe mecanicii minoritari din zona frontierei cu mecanici români.

În sfârșit, după atâta păcătoasă toleranță arătată de 15 ani trecuți slujbașilor minoritari ai căilor noastre ferate cari nu pierd ocazie să-și manifesteze ura față de statul ce le dă situații și posibilități de huzur, iată un început de deșteptare! Bănuiam că după acest început va veni continuarea epurației. Fiindcă e atâta de curățit la această instituție de prim ordin a țării! Ca să nu dăm decât un exemplu, dela Jimbolea până la Lugoj, nu s decât trei șefi de gară români: la Jimbolea, la Timișoara, la Lugoj. Toate celelalte stații din această zonă de frontieră sunt în mâini minoritare, pe cari, dacă le-ai examina de aproape, le-ai vedea că-s oricând gata să se ridice în contra țării. Și cazul cu șefii de stații se repetă în toată zona frontierei la toate secțiile și serviciile. Prefutindenii în capul treburilor și al bucatelor sunt cei ce ne dușmănesc, iar în coada cozii românil!

Epurația ce s'a început cu înlocuirile de mecanici, ni s'a părut deci începutul unei acțiuni salutare de purificare ’ntârziată.

Dar iată că se dovedește că n'a fost decât o epurație întâmplătoare.

Precum se arată în altă parte a ziarului nostru, concomitent cu epurația aceasta a venit aruncarea pe drumuri a 18 români, orfani de război, dela atelierele din Arad, motivată

cu faptul că n'ar avea diplomă de absolvenți ai școlii de ucenici de cale ferată, condiție care nu s'a pus și colegilor lor minoritari, unii chiar fără obligatoriile clase primare.

Prigonirea aceasta a românilor a fost posibilă, precum am aflat, din pricina unor minoritari cari dictează la respectivul serviciu.

Nu e un fapt izolat această satrapie minoritară. La fel se întâmplă, precum ni-o destăinuie o corespondență din Sătmăruș a „Universului”, și în alte părți. La Sătmăruș fusese adus casier colector un anume Imre Osvath, mutat în acest post din gara sătmăreană Livada, unde fusese prins că nu respectă legea timbrului. În chip de pedeapsă, deci, infractorul evreo-maghiar a fost avansat casier colector în gara Sătmăruș, unde apoi și-a arătat la fiecă prilej ura față de colegii și de subalternii români. Cifitorii „Econoului” îl cunosc de aproape pe acest Imre Osvath; am arătat în răsrepetate rânduri cum a prigonit pe cutare român pentru că nu i-a vorbit ungurește, cum l-a urmărit până ’n pauzele albe pe un altul pentru că a împodobit un edificiu din gară în tricolor românesc, ș. a. m. d. Acum aflăm din corespondența „Universului”, că un cefarist din țara Motilor, Mihai Botău, care fusese trimis să'nlocuiască pe avansatul Osvath în gara Livada, a fost mutat din pedeapsă în gara loșia, pentru că înălțurase depe casa de fier o blestemată urmă rămasă după antecesorul

său: coroana Ungariei. Pentru această... vină, Mihai Botău a fost ridicat din locuință în cap de iarnă, cu nevasta bolnavă și cu patru copilași, și expulsat cu externă urgență la loșia, în Bihor!

Iată ce se poate petrece la căile noastre ferate, în al 16-lea an dela desrobire. Să mai nădăduim că blestemățiile acestea vor avea odată un sfârșit?

Cine mai poate trage asemenea nădejde, când turcul care te bate și te judecă la această instituție continuă să fie tot de cel arpadian, sau în cel mai bun caz unealtă a minoritarilor?

Credincioșii din Rusia au fost îndepărtați dela Nistru în noaptea Învierii

Încă cu două săptămâni înainte Sovietele i-a cules pe toți cei cari mai au curajul să creadă în existența lui Dumnezeu, internându-i în lagăre speciale pentru a fi oprți de a-și manifesta credința în timpul sărbătorilor de Paști.

În noaptea învierii, moldovenii transnistrienii, cari au scăpat liberi, au venit la Nistru în dreptul Cetății-Albe ca să vadă cum se sărbătorește învierea.

Fiind observați de grănicerii ruși, s'a dat alarma și venind regimente întregi de armată, după ce au tras cu mitralierele și cu tunurile, pe cei cari au rămas în viață i-au ridicat cu forța și i-au îndepărtat de pe mal.

precedent, are aceeași tablă de materii. Partea I dă câteva cunoștințe sumare asupra pământului întreg, partea a II-a, pag. 15-105, descrierea Ungariei, înțelegând firește Ungaria-Mare și abia la sfârșit, pe jumătate din pag. 105 și jumătate din pag. 106, câteva date despre Ungaria de azi. Spre deosebire însă de manualul precedent, autorul amintește ici, colo, când vorbește de Transilvania și de celelalte teritorii deslipite, că acestea deocamdată aparțin altor state. Astfel la pag. 77, începând capitolul despre Transilvania, spune că aceasta aparține deocamdată României. După ce stăruie într'un ultim capitol (pag. 104-105) asupra unității geografice a bazinului maghiar, accentuând că, întrucât această unitate e frântă, rămășița nu mai este viabilă, capitolul „Ungaria ciuntită” continuă ideea capitolului precedent: „Și totuși pacea dela Trianon a săvârșit fărâmițarea acestui

bazin unitar maghiar. În urma acestei păci, din Ungaria milenară n'a rămas decât o frântură. Ungaria ciuntită, ca și omul ciuntit, nu este viabil”. Arătând apoi ce pierderi a suferit Ungaria sub raport de teritoriu, păduri, cereale, vite, etc., micul capitol se încheie cu cunoscutele versuri iredentiste:

„Ungaria ciuntită nu e țară”
„Ungaria întreagă e paradis”.

3. Francisc Fodor, *Geografia. III. Geografia Ungariei*, pentru clasa a III-a a școalelor normale de băieți și fete, aprobată de Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor cu No. 884 05.83 din 1929. Pe pagina ultimă a copertei, manualul are, cu și cel precedent și ca de altfel aproape toate manualele editate de „Tipografia universității regale maghiare”, trei hărți: Ungaria veche cu inscripția „Trecutul”, Ungaria de azi cu inscripția „Prezentul” și (Continuare în pag. II).

De toate și amestecate

Și-a omorât fratele pentru o bucată de pâine

În comuna Rusca Montană din județul Severin s'a comis o înfricoșătoare crimă între doi frați pentru o bucată de pâine. Mergând spre casă, frații Dionisie și Avram Crăciunescu din comuna Meria (Hunedoara) s'au oprit să împartă alimentele ce le-au primit de la magazia firmei unde lucrează în timpul săptămânii.

La moment dat s'a ivit o ceartă între ei pentru o bucată de pâine și cum Dionisie se credea înșelat, a trecut repede la bătaie.

În toial bătăiei Dionisie a împântat cuțitul în pieptul fratelui său, Avram, care s'a prăbușit mort.

Criminalul a fost predat postului de jandarmi.

Arestarea unei bande care teroriza județul Aradului

Șumand, 11. De câteva zile sunt deținuți la postul de jandarmi dela noi, 5 periculoși bandiți, prinși pe când încercau să devasteze gara din Cermei ca să fure casa cu bani.

Acești hoți au la activul lor mai multe furturi în stil mare precum și o crimă.

S'a constatat din cercetările

de până acum că au asasinat anul trecut pe gardianul comunal din Târnova, care se știe că a fost omorât în împrejurări misterioase.

Sunt deasemenea autorii furturilor dela Sinte-Mare, Și-mand etc. Numele nu le putem publica deoarece cercetările sunt în curs.

O frumoasă petrecere românească la Chișineu-Criș

A doua zi de Paști a avut loc în comuna noastră o foarte reușită și frumoasă petrecere, aranjată de către tinerele Asociației corale „Lira” din localitate, cu concursul corului Lira.

A luat parte la petrecere un numeros și select public din comună și din diferite părți ale județului.

Programul a fost următorul: „Cristos a înviat”, cor; „Cristos a înviat”, de Vlahuță, declemată de Nuțiu Mihai; „Cântecul ciocârliei”, cor; „La Paști”, de Gh. Coșbuc, declamată de Petru Tangu. „Hora Severinului”, cor.

S'a jucat apoi piesa „Așa a fost să fie”, cu următoarea figuratie: d-șoarele Stana Maria, Anica Tătaru, dnii Gheorghe Cordoș, Nuțiu Mihai, Blăgău Ioan, Gheorghe Șterdian și Io-vănaș Gheorghe.

A urmat apoi: „Regele munților”, de T. Popoviciu, cu introducerea de fluer a d-lui Șerban Alexandru; „Lugojana”, cor; „Bătuta—Călușeru”, dansuri naționale, sub conducerea d lui inv. Șerban.

Serbarea a avut un succes moral și material. S'au încasat 6300 lei.

Dela BEN-HUR nu s'a mai rulat în Arad un film mai monumental ca Jidovul rătăcitor

În rolul principal: **CONRAD VEIDT**

1. Ierusalimul, Hristos în zilele patimilor.
2. Timpul cruciatelor.
3. În Sicilia.
4. Spania și timpul închizițiilor spaniole.

De Joi la **CENTRAL**

D. profesor Cătuneanu a fost otrăvit

Ziarul „Patria” anunță: Săptămână trecută, vorbind la legea pentru apărarea Statului, d. profesor Cătuneanu și a anunțat în Parlament o interpelare în legătură cu mișcarea francmasonă din România.

Cu o zi înainte de interpelare d. profesor Cătuneanu a luat masa la un restaurant din Capitală, unde după un meniu vegetarian, dsa a cerut o limonadă. Deși d. Cătuneanu ceruse limonada din vreme, totuși cheiherul nu i-a servit-o decât după o așteptare de aproape o jumătate de oră.

La 10 minute după ce a luat limonada, dlui Cătuneanu i s'a făcut rău. Transportat la unul dintre sanatoriile din Capitală, medicii au constatat că d. Cătuneanu prezintă simptome acute de otrăvire, starea sa fiind extrem de gravă.

Despre cele întâmplate a fost avizată atât Siguranța Generală a Statului, cât și Parchetul de Ilfov, care a ordonat introducerea cercetărilor de rigoare.

Atât la Siguranță, cât și la Parchet mersul cercetărilor este ținut în cel mai mare secret.

Pensia „câinelui roșu” din Timișoara

Se știe că fostul comitet de direcție al Camerei de industrie și comerț din Timișoara aprobase faimosului „câine roșu” Eugen Lendvai, secretarul general pensionat al acelei Camere, o pensie lunară de 32.000 lei.

Ziarul nostru a dus în răsprețate rânduri campanie în contra inconștienței ce s'a făcut prin acordarea acestei pensii de titanozaur, dar n'am

fost ascultați. „Câinele roșu” a fost lăsat să-și ronțăie fericit cele 32 de mii de lei, în văzul unei obști românești care din pricina boicotului străinilor abia o poate întinde depe-o zi pe alta.

Acum, în sfârșit, ministerul de industrie și comerț a redus această pensie la 17.000 lei lunar, sumă și așa exorbitantă în comparație cu pensiile acordate funcționarilor de stat.

Moartea Zulniei Iorga

La București s'a stins din viață în ajunul Paștilor d-na Zulnia Iorga, mama d-lui profesor Iorga.

Coboritoare dintr'o veche familie muntenească — după mamă — iar după tată dintr'o familie ai cărei membrii avuseseră ranguri însemnate la Constantinopol, Zulnia Iorga a fost, pentru vremea ei, o cunoscută adâncă a literaturii timpului și o aleasă traducătoare de opere franțuzești în limba românească. Era continuatoarea unui lung șir de cărturari și prin asta cu mândrie înaintașa savantului de valoare universală, care este Nicolae Iorga.

Marele profesor avea pentru mama sa o deosebită afecțiune, și adesea i-a închinat cuvinte publice de meritată recunoștință.

Corpul neînsușit al Zulniei

Iorga a fost transportat la Vălenii de Munte, iar de aci la mânăstirea Zamfira, unde în prezența familiei profesorului Iorga și a numeroși intelectuali a fost înmormântat ieri.

Cupon

Cititorii ziarului „Ecoul” prezentând acest cupon beneficiază de 50 la sută reducere la

Baia Simay

dela data de 11 la 20 Aprilie. Baia de aburi pentru doamne stă la dispoziție Lunea, Marția, Joia și Vinerea după amiază în tot timpul susnotat, iar Marția înainte de amiază, se menține tariful obicinuit. Baia deschisă la orele 6 și jum. dimineața

Cinematograful

CENTRAL

Miercuri, ultima dată

Trei și una

Joi, premieră

CONRAD VEIDT

în

Jidovul rătăcitor

SELECT

Joi, ultima dată

Tu ești adorata mea!

Comedie muzicală

Käthe Nagy, Karl Ludwig D.

Cel mai nou jurnal FOX cu interviewul locot. Papană

CORSO

Programul de azi

Publicul și-a dat verdictul! Așa de frumos e filmul

Tinerețe, a ta e viața

că mulți l-au văzut de două și chiar de trei ori. Succesul este formidabil

JOSEPH SCHMIEDT cel mai bun tenor al lumii, Szöke Szakáll, Lilian Dietz

VINE! VINE!

IRENE DUNNE cea mai mare artistă din America în filmul cel mai bun din sezonul aceasta

COCOANA!

POȘTA REDACȚIEI

Rugăm pe toți corespondenții și colaboratorii noștri, ca în viitor, să trimită manuscrise numai la redacția din Arad.

Citiți și răspândiți

„E c o u l”

iarăși Ungaria veche cu inscripția „Viitorul”. Fiind scris pentru clasă a III-a a școlilor normale, care corespunde clasei a VII-a a școlilor noastre — în școlile normale din Ungaria elevii intră după absolvirea clasei a IV-a a liceului — manualul diferă ca întindere și plan de cele precedente, nu însă în ce privește spiritul și tendințele.

Geografia Ungariei a d-lui Francisc Fodor e împărțită în 6 părți, iar fiecare parte în mai multe capitole. Aceste părți sunt: I. Pământul Ungariei (pag. 3-26), II. Populația Ungariei (pag. 27-41), III. Statul maghiar (pag. 42-47), IV. Viața economică a Ungariei (pag. 48-92), V. Regiunile bazinului maghiar (pag. 93-170) și VI. Ciuitirea Ungariei (pag. 171-178).

Partea întâi (Pământul Ungariei) vorbește de situația pământului ungar (a țării ungurești) în Europa, de „formațiunea geografică a bazinului maghiar”, de „suprafața bazinului maghiar”, de clima lui,

de apele, fauna și vegetația lui, dându-se pentru fiecare capitol hărțile potrivite. Întreaga această parte vorbește de Ungaria veche; hărțile sunt ale Ungariei vechi, fără a se arăta măcar cu un singur cuvânt că părțile răsăritene și cele dela nord, etc. nu mai aparțin „pământului maghiar”, ci „pământului” românesc, ori „pământului” cehoslovac.

În partea a doua (Populația Ungariei) se vorbește și despre tratatul dela Trianon, în chip deosebit de interesant. Astfel în capitolul „Naționalitățile” (pag. 30-31), se dau scurte informațiuni despre Slovaci. Români (se spune despre ei că sunt amintiți întâia oară la 1208 și deci originea lor dacoromană e un basm, că sunt de origine balcanică, că au o cultură inferioară și că numărul lor e de 2.900.000), Ruteni, Sârbi, Croați și Germani, apoi continuă: „Tratatul dela Trianon a schimbat printr'o lovitură structura etnică a patriei noastre. Pacea neîndurătoare

a fixat granițele ei cu lozinca falsă că trebuiesc despărțite, unul de altul, popoarele de limbi diferite. De lozinca aceasta însă au abuzat, fiindcă tendința a fost să nu rămână în partea ciuitită naționalități străine, fără considerare la numărul mare de maghiari pe care îi iau dela noi și-i supun stăpânirilor străine” (pag. 31).

Asemenea se vorbește despre tratatul dela Trianon și în partea a III-a (Statul maghiar). Astfel, în capitolul „Așezarea și frontierele statului maghiar”, după ce arată că Ungaria prezintă o unitate teritorială perfectă, cu granițe naturale în toate părțile, autorul spune: „Admirabilele granițe naturale ale Statului maghiar au fost distruse cu totul de pacea dela Trianon... Frontierele au fost în toate părțile astfel fixate, încât Ungaria ciuitită să rămână neapărată... Frontierele stabilite la Trianon nu sunt frontiere etnice, deși fixarea lor s'a făcut cu această lozinca... Înainte de război, Ungaria

avea, din punctul de vedere al vecinilor, o situație multumitoare. Dela Trianon încoace, relațiile de vecinătate sunt defavorabile. De jur împrejur suntem înconjuțați de vecini, care, împărțându-se cu pământ maghiar, nu ne sunt binevoitori”.

În partea a IV-a a manualului (Viața economică a Ungariei), se dă la pag. 52 harta „producției de grâu a Ungariei”, la pag. 53 „harta producției de porumb a Ungariei”, la pag. 54 „harta producției agricole”, la pag. 51 „harta vitelor cornute ale Ungariei”, la pag. 62 „harta repartiției cailor în Ungaria”, la pag. 66 harta „morilor din Ungaria”, la pag. 70 „harta minelor de fier din Ungaria”, la pag. 76 „harta exploataților silvice și a fabricilor de hârtie din Ungaria”, la pag. 82 „rețeaua de căi ferate a Ungariei”. Toate aceste hărți cuprind Ungaria de dinainte de război, nu Ungaria de azi.

În partea a V-a a manualului (Regiunile bazinului ma-

ghiar), manualul procedează ca și manualele precedente, dând descrierea geografică a întregii Ungarii vechi. Introducerea acestei părți se încheie cu cuvintele: „Regiunile patriei noastre sunt următoarele: Șesul mare, șesul mic, ținutul de dincolo de Dunăre, platoul nord-vestic, platoul nord-estic, platoul sud-estic sau Ardealul, ținutul dintre Drava și Sava sau Croația-Slavonia și litoralul mării maghiare”. Urmează apoi, în ordinea de mai sus, descrierea fiecărei regiuni, cu hărțile și ilustrațiile respective. Capitolul relativ la „regiunea Mureș-Criș sfârșește cu propoziția „Pacea dela Trianon a dat, împotriva dreptului, jumătate din această regiune Valahilor”. Vorbind de valea Someșului, autorul își încheie expunerile cu fraza: „Și această regiune prețioasă a șesului nostru a desfăcut-o pacea dela Trianon dela patria noastră și a dat partea răsăriteană Valahilor, partea de miază-noapte Cehilor”.

(Continuare în numărul viitor).

La atelierele c. f. r. din Arad se dau afară meseriașii români

— In schimb se păstrează în serviciu minoritarii fără cetățenie —

Minoritarii din Arad au încă odată prilejul să jubileze pentru succesul unor confrăți de-ai lor față de românii dela atelierele CFR din localitate. Înainte de sărbătorile Paștilor, au fost scoși din serviciul acestor ateliere și aruncați pe drumuri nu mai puțin de 18 români, orfani de război. Gestul a fost motivat cu faptul că românii acestora le lipsește certificatul de absolvire a școlii de meserii, condiție ne pe care niciun minoritar n'o îndeplinește, deoarece sunt mulți printre ei cari n'au nici măcar școala primară și mai presus de toate unora le lipsește chiar și cetățenia. Așa se traduc în fapt pro-

misiunile guvernului că se va proteja munca națională? Tolerându-se darea afară a românilor orfani de război, atunci când dintre cei 70% minoritarii dela atelierele c. f. r. din Arad n'au fost scoși din serviciu nici cei cari nu cunosc limba română și nici cei cari n'au cetățenia?

Să nu ne mire dacă vom vedea ca mâine că locurile rămase după cei puși pe drumuri, vor fi completate tot cu minoritari.

Cei 18 tineri fără masă și fără casă au pornit să caute dreptate pela forurile competente, însă cum n'are cine să intervină pentru dânșii, rezultatul se prevede de pe acum.

Ciocniri între naționaliști și comuniști în Belgia

Mai multe încercări, destul de violente, s'au produs în ultimul timp în diferite centre ale Belgiei, între partizanii di verselor grupări politice. În special la Bruxelles și la Anvers aceste încercări au luat un caracter destul de alarmant. Ultima s'a produs ieri la Bruxelles între comuniști și legionarii naționali.

Această stare de tulburare, care tinde să devină permanentă, a început să îngrijoreze opinia publică și să atragă atenția asupra primejdiei pe care o constituie existența grupărilor politice.

este Legiunea Națională, cu tendințe fasciste și ultra-naționaliste, urmărind renovarea Belgiei prin „gonirea politicianilor”.

O altă grupare urmărește divizarea Belgiei în două state: unul valon și altul flamand. Gruparea socialistă și-a constituit și ea o gardă a tinerilor socialiști. Există și o ligă antifascistă, precum și o „miliție a apărării muncitorești”.

Fiecare din aceste grupări are drept uniformă cămași de o culoare anumită, iar membrii lor sunt toți prevăzuți cu arme mai mult sau mai puțin prohibite.

Activitatea comisiei interimare a orașului Sătmărilor

Iadată după ce s'a primit nuntia dela centru, noua comisie interimară a orașului nostru a ținut zilele acestea prima ședință. După cuvântul de deschidere al d-lui dr. Ștefan Cherecheșiu, președintele comisiei, s'a luat în discuție problema donării cazarmilor, pentru ministerul armatei. Comisia a aprobat ca să fie donate ministerului armatei, cele trei clădiri construite de municipiu în acest scop.

Comisia a hotărât ca primăria să participe cu un milion lei, pentru mutarea liniei ferate înguste, care traversează orașul, aceasta pentru motivul, că podul de fier de peste Sores, nu poate suporta greutatea trenului. S'a aprobat oferta clubului sportiv „Olimpia C. F. R.” din Sătmărilor, referitoare la achiziționarea arenei sportive, pe o suprafață de 20 ani.

S'au luat apoi măsuri pentru clădirea unui local de școală primară și grădina de copii, în cartierul C. F. R.

Comisia a primit demisia d-lui Tiberiu Șudi, din calitate de membru al comisiei interimare, care a demisionat pe motivul, că partidul maghiar n'a fost mulțumit cu activitatea sa. Ungurii pretind că, în conducerea municipiului, să aibă cel puțin patru membri ai partidului revizionist, cari să lucreze în această direcție. Locul va fi completat cu un membru român.

Conducătorii Sătmărilor au dat dovadă încă odată că știu ce măsuri să ia în contra străinilor neastâmpărați.

Un exemplu în plus pentru celelalte orașe de pe această graniță.

Fiecare doamnă elegantă poartă mânuși

WESTEND

Cele mai fine, cele mai durabile și cele mai ieftine

Manifestații antisemite în Maramureș

Într'una din nopțile trecute niște necunoscuți au spart ferestrele tuturor caselor evreiești din Ieud. Fiind sesizate autoritățile, au ieșit la față locului prefectul Mihály și prim-procurorul dr. Chindriș. Ca o primă urmare a anchetei, au fost destituiți primarul și notarul din sat. Cercetările continuă.

Un căpitan cehoslovac răpit de hitleriști

De abia astăzi s'a aflat că în zilele de Paști, căpitanul Kirinovic, din armata cehoslovacă, plimbându-se în tinuta de turist în apropiere de frontiera germană, în dreptul localității Nahod, din nord-estul Boemiei, a fost răpit și dus în Germania.

Căpitanul Kirinovic a intrat în vorbă cu un necunoscut. În timpul plimbării, a fost urmărit de un jandarm german care sta ascuns pe teritoriul cehoslovac. Căpitanul a fost apoi atacat de un grup, care venea de la o cârciumă de pe teritoriul Reichului.

Când și-a dat seama de intențiunile agresorilor, căpitanul s'a opus. În acel moment a intervenit un grup de 20 național-socialiști în uniformă, care au răpit pe căpitanul cehoslovac și l-au urcat într'un automobil, plecând apoi în interiorul Germaniei. De atunci și până acum nu se mai știe nimic de soarta căpitanului cehoslovac.

Generalul german von Seeckt ia comanda armatei chineze

Generalul Hans von Seeckt fost comandant de armată în timpul marelui război, în armata germană, urmează să îndeplinească funcțiunile de șef al armatei naționaliste chineze și consilier militar al guvernului chinez.

Generalul von Seeckt înlocuiește pe generalul german Wetzell, care timp de 10 ani a fost consilier militar al guvernului naționalist chinez.

RADIO

1875 m. Radio România 20 kw și

364,5 m. București 12 kw.

Miercuri, 11 Aprilie

Ora 20: Prof. dr. C. Ionescu—Mihăești: Imunitatea în tuberculoză.

Ora 20,20: Concert E. Caruso (plăci).

Ora 20,45: Dr. A. Voina: Coșuri, pete și pistrii.

Ora 21: D-na prof. Aurelia Cionca, piano și prof. Remus Cionca, vioară.

Ora 21,30: Al. Marcu: Paștele la Roma.

Ora 21,45: D-na Olga Făgărășanu, canto.

Ora 22,15: Th. Sibiceanu și Koffer la 2 pianе.

Ora 22,45: Radio-Jurnal.

Ora 23: Transmisiune dela restaurantul „Cine”.

Joi, 12 Aprilie

Ora 13: Bursa, apele Dunării Concert de prânz (plăci).

Ora 14: Radio-Jurnal.

Ora 14,20: Muzică ușoară.

Ora 17,15: Ore școlariilor.

Ora 18: Orchestra Gr. Dinicu.

Ora 19: Meteorul.

Ora 19,05: Orchestra Gr. Dinicu.

Ora 19,20: O vizită în Bihor. (Beiuș, Orchestra și corul Liceului din Beiuș).

Ora 20,30: Parsifal, operă în 3 acte.

TEATRUL MUNICIPAL TIMIȘOARA

VINERI, 27 APRILIE 1934

PALATUL CULTURAL ARAD

SĂMBĂTĂ, 28 APRILIE 1934

UN SINGUR CONCERT

DAT de CELEBRUL VIOLONIST'

BRONISLAW

HUBERMAN

LA PIAN

PROF. SIEGFRIED SCHULTZE

DIN VIENA

BILETELE (95—295 LEI), PENTRU TIMIȘOARA, LA CASA TEATRULUI, TELEFON No. 102 — LA ARAD, LA LIBRĂRIA ȘANDOR, TELEFON No. 511

Intorcându-se în țară și negăsindu-și rudele, s'a sinucis

La un hotel din Capitală a tras un oarecare Benamin Schwartz, comerciant din Canada.

A doua zi, după sosire, comerciantul plecând în oraș, s'a întors mai târziu foarte abătut.

După câteva minute portarul hotelului a fost alarmat de niște țipete ce veneau din stradă.

Șiind în ușă a observat că zeci de oameni s'au adunat în jurul pasagerului dela No. 81 care zăcea în nesimțire pe trotuar.

Privind spre etaj portarul a văzut că ferestrele camerei ocupată de cel ce zăcea pe trotuar, erau larg deschise. Și-a dat atunci imediat seama că americanul s'a aruncat în stradă depe fereastră.

Anunțându-se poliția la fața locului au sosit d-nii chestor Gh. Botez, șeful Siguranței Ca-

pitalei și comisar șef S. Gheorghiu, cari au întreprins primele cercetări.

În cameră nici un indiciu, iar în valize deasemenea nici o scrisoare care să arate cauza disperatului act. Benjamin Schwartz a fost dus la spitalul Brancovenesc unde eri dimineată a intrat în comă.

Benjamin Schwartz este născut în București însă de tânăr a plecat în Canada căpătând cetățenia americană.

Făcuse o avere fabuloasă; în ultimii ani însă a pierdut în diferite afaceri. S'a înapoiat în România crezând că și va mai regăsi poate părinții și rudele. Ajuos în București a aflat cu durere că părinții săi dorm de mult somnul de veci.

Singur și fără bani, s'a hotărât să-și pună capăt zilelor, plan care l-a și pus în aplicare.

Unde și-au petrecut oamenii politici vacanța

Cu prilejul sărbătorilor Paștilor, membrii guvernului și fruntașii opoziției și-au luat câteva zile de răgaz politic.

După dezvoltarea interpelării asupra revizionismului maghiar, d. Maniu a avut câteva întrevederi cu miniștrii statelor cari formează Mica Înțelegerere. D-sa a plecat apoi la Bădăcin unde și-a petrecut sărbătorile.

Șeful partidului liberal, d. Dinu Brătianu, a plecat la Roma, unde se află și d-na Brătianu.

D. Ion Mihalache se află la Topoloveni.

D. mareșal Averescu și-a petrecut sărbătorile la T. Severin.

D. prof. N. Iorga a plecat Vineri la Văleni, de unde se va întoarce săptămâna aceasta. Președintele Camerei, d. N. Săveanu este plecat la Geneva.

D. N. Titulescu, ministrul de externe, a plecat în străinătate, pentru a răspunde invitației oficiale a guvernului francez. Înainte de-a vizita Parisul, ministrul nostru de externe se va opri la Geneva, unde au loc debaterile conferinței de-zarmării.

D. Victor Slăvescu, ministru de finanțe, d. Dorel Dumitrescu, guvernatorul „Băncii Naționale” și Manolescu-Strungă și-au petrecut sărbătorile Paștilor la Viena.

D. I. Inuleț, ministru de interne a plecat la Iași. D. general Uică se află la Constanța.

Diutre foștii demnitari, R. Răducanu a plecat la Raguzza, iar d. Armand Călinescu la moșia sa din com. Ciupa, jud. Argeș.

Dela „Crucea roșie” din Arad

Doamnele și Domnișoarele înscrise la „Crucea Roșie” pentru cursul surorilor de caritate, sunt rugate a se prezenta Vineri după masă la ora 5. cu toate actele în ordine despre studiile făcute.

„Crucea roșie” aduce la cunoștința tuturor proprietărilor de saloane de modă, cărora le trebuie ucenice, să se adreseze „Crucei roșii”, unde se află în prezent mai multe fete ce se pot plasa ca ucenice.

Buletin politic

SPORT

Foot-ball

Se apropie alegerile comunale

Guvernul a dat instrucții pentru întocmirea unor liste gospodărești

Precum am arătat și înainte de Paști, Guvernul e preocupat de gândul să dea alegerilor comunale ce se apropie un caracter gospodăresc, apolitic, scutind deoparte țara de noi fricțiuni electorale, iar de altă parte făcând posibilă ajungerea unor elemente de valoare în fruntea administrațiilor comunale.

Depe partea guvernului, scoaterea politicii din aceste alegeri este hotărâtă. Ultimul consiliu de miniștri a adus o hotărâre în acest sens, invitând pe prefecti și pe șefii de organizații liberale să facă tot posibilul ca să incheie cu celelalte partide acorduri locale în vederea alcătuirii unor liste gospodărești.

Depinde deci de factorii politici locali, să se înțeleagă.

Sinceritatea dorinței guvernului ca să facă din aceste alegeri niște alegeri gospodărești, credem că nu poate fi pusă la îndoială, dat fiind că situația guvernului nu e de loc trandafirică, ca să poată încerca o nouă consultare politică a țării. E greu însă de nătrevăzut în ce măsură vor înțelege acest imperativ organizațiile guvernamentale, ai căror auto-candidați la posturile de consilieri municipali vor căuta de sigur să-și valorifice cu toată energia „drepturile”. Deasemenea nu se poate ști atitudinea opoziției.

Dezideratul guvernului rămâne totuși un deziderat obștesc, spre înfăptuirea căruia trebuie să tindem mai ales în întinuturile alipite.

murire ar avea pentru marele public caracter de autenticitate, se face cu îndărătnicie. În acest fel neliniștirea și înfrigurarea cetățenilor sporește și mai mult.

Guvernul trebuie să-și dea seama că nu se mai poate conduce o țară în ascuns ca pe vremea când mulțimile erau satisfăcute doar cu pâine și jocuri de circ.

Nălucile nu dispar decât dacă se deschid geamurile ca să intre biruitoare lumina plină a soarelui.”

Informațiuni

ABONAMENTE :

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1000 anual, 600 pe 6 luni, 300 pe 3 luni, în străinătate: 2000 lei anual.

Sportivii români din Ardeal pretind autorităților să se interzică de viitor echipelelor maghiare de a ne mai vizita țara, cel puțin acum după scandalul dela Cluj, Timișoara (unde CAT a susținut un match contra Szegedului în Vinerea Mare, cu toate că spectacolele erau interzise!), Arad și București.

Din cauza neglijenței unui cioban pădurea d-lui Alexandru Vaida Voevod, pe o suprafață de 35 hectare a fost mistuită de flăcări.

Sâmbătă, 14 Aprilie, are loc la Sibiu, sub președinția d-lui Alex. Vaida-Voivod, adunarea generală a „Soc. pentru fond de teatru român”, convocată pentru a hotărî fuziunea acestei societăți cu „Astra”.

Accidentul de cale ferată dela Simeria

În gara Simeria s'a produs un grav accident de cale ferată, din cauza unei manevrări greșite. Au fost ușor răniți ceteriștii: Calcan Ion, electrician la serviciul de întreținere, Radin Eromin, lăcătuș la atelier, Ghenea Aron, frânar, Pantea Ion, șef de tren, Vălcu Iosel, frânar, Luca Iosif manevrant, toți din Simeria, deasemenea soldatul în concediu Adam Dezideriu din Lupeni, și Cosnei Ștefan, din Petroșani.

S'a aruncat în Mureș din cauza unor neînțelegeri

Ieri după masă, în dreptul pădurei Ceala, s'a aruncat în Mureș comerciantul Danciu Mușakof, din Oltenița, de 55 ani, găsindu-se în Arad, cu ocazia vizitei ce-i făcuse de sărbători ginerului sau, Traian Ion, funcționar vamal.

După ce s'a certat cu ginerele s'a îmbrăcat elegant și s'a îndreptat spre Mureș cu intenția de a-și curma vieța.

Cadavrul i-a fost observat numai după ce apa la aruncat la mal.

Corpul se află la morga spitalului Pomenirea. S'a autorizat înmormântarea.

A fost alcătuit lotul selecționabililor români

Federația Română de Foot-ball Asociație anunță :

Se avizează grupările respective că următorii jucători au fost reținuți pentru jocurile de antrenament dela București din 14 și 15 Aprilie a. c. în vederea alcătuirii echipei naționale :

Grupările ai căror jucători nu sunt disponibili pentru datele fixate, vor anunța telegrafic secretariatul federației, cel mai târziu până în seara zilei de 10 Aprilie a. c.

Se atrage atenția grupărilor și jucătorilor asupra prevederilor regulamentare în cazurile de indisponibilitate (interdicție dela orice joc public dela 13—16 Aprilie inclusiv).

Convocările individuale și instrucțiunile pentru deplasare

la București, se vor expedia în seara zilei de 10 Aprilie.

Jucătorii reținuți sunt următorii :

Portari: Püllök, Burdan, P. Rădulescu.

Fundași: Burger, Chiroiu, Suciulescu, Albu și Sfera.

Mijlocași: Robe, Deheleanu, Albert, Steinbach, Moravetz, Cuedan, Borbil II, Constantinescu și Borbil I.

Înaintași: Bindea, Beke, Ploesteanu, Baratchi, Sepi, A. Popescu, Climec, P. Vălcov, Dobai, Fried, D. Schileru, Bogdan și Barbu.

Pe Vogl, și selecționabili dela CAO, oficialii nu i-au convocat pentru că ei apar în public cu prilejul jocului de Sâmbătă, Juventus—CAO.

Și la București!

În numărul de astăzi al „Curentului” celim următoarele în legătură cu matchul Kispest—Ripensia :

Nemulțumit de o decizie a arbitrilor un echipier al formației maghiare Kispest, s'a manifestat duminică, într'un mod original.

A aruncat un pumn cu sgură în ochii timișoreanului Zombory, în momentul când acesta se pregătea să execute penalizarea dictată de arbitru.

Publicul nostru a știut și de astă dată să-l pună la punct pe năbăddiosul reprezentant al Pestei, râspândindu-l cu o copioasă salvă de huidueli.

Reprezentantul diplomatic al Ungariei ar putea recomanda oficialităților sportive din țara sa, ca înainte de a pune desaga cu secele sportive aleților plecați în țări străine, unde se bucură de o ospitalitate îndatoritoare, să-i învețe să respecte regulile buneii cuvințe.

Ne întrebăm ce s'ar fi întâmplat la Budapesta, dacă un român s'ar fi făcut cul-

pabil de o astfel de ieșire? Pe cetățenii țării care le găzduiește și-ți înlesnesc să încasezi burse destul de opulente, ești dator să-i respecti, domnule Elemer, Ladislau sau Major Béla!...

În urma acestui scandalos procedeu sportiv, plus urletele șoviniste dela Arad, n'ar trebui oare închisă frontiera pentru echipele maghiare?...

CLASAMENTUL DIVIZIEI NAȚIONALE

Seria A.

1. Crișana	8 5 3	—20:7-13
2. Universitatea	8 5 1	2 28:12-11
3. Venus	10 5 1	4 24:18-11
4. Chinezul	8 5	—5 17:15-10
5. CFR	8 4	1 3 16: 9-9
6. AMEFA	9 4	1 4 16:16-9
7. Tricolor	9 1	2 6 11:27-4
8. Brașovia	8	— 1 7 6:32-1

Seria B.

1. Unirea Tricolor	10 7 2	1 33: 8-10
2. Ripensia	9 7 1	1 39:10-15
3. C.A. Orade	7 5 1	1 27:10-11
4. Gloria CFR	8 4 2	18:19-10
5. Juventus	7 4 1	2 15:12-8
6. România	9 2 2	5 16:21-9
7. Șoimii	10	- 2 8 5:37-2
8. Murăș	10	- 1 9 10:46-4

Cadavrul plutonierului Cristea a fost pescuit în canalul Bega

Prin luna Decembrie am arătat împrejurările în cari a dispărut, fără urme, plutonierul Cristea dela școala de potcovari, din Timișoara. După ce a ieșit dintr'o cărciumă, unde a băut cu niște prieteni, i-s'a pierdut orice urmă. Din cercetările întreprinse, numai după un singur amănunt se mai putea crede că s'a înecat în Bega.

În acea noapte un muzicant a chemat pe doi ofițeri arătându-le locul unde a văzut că s'a înecat cineva.

Cu toate cercetările însă nu s'a putut da de urma celui dispărut.

Plutonierul a fost victima unui asasinat

În ziua de Paști niște trecători au observat pe canalul Bega plutind un cadavru în dreptul podului Traian.

Imediat au fost anunțate autoritățile și fiind scos la mal i s'a stabilit identitatea după uniformă și obiectele aflate în buzunar.

Făcându-se autopsia, cu a-

cest prilej s'au observat la cadavru două tăieturi, de unde se deduce că plutonierul Cristea a fost victima unui asasinat.

Hoții i-au urmărit pe a-l jefui de cele câteva mii de lei ce-i avea asupra sa și profitând de ocazie că era beat le-a fost de-ajuns să-l amețească cu câteva lovituri și să-l arunce în apă.

Autoritățile au început cercetările, în acest sens crede că autorități vor fi desperiți în curând.

Un primar din Băneasa omorât în ziua de Paști

Un omor îngrozitor s'a petrecut în prima zi de Paști comuna Sustreu din apropierea Reașului. Locuitorul Gruiu, din acea comună, a înțeles pe stradă pe primarul comunei, contra căruia nutrea veche dușmănie. Scoțându-l cu un revolver, Gruiu a tras în primar câteva gloanțe, lăsându-l mort pe loc.

Cenzura

D. Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul”, fost ministru de justiție, publică în fruntea numărului de astăzi al „Universului” un energic protest în contra cenzurii, arătând cititorilor cari i-au imputat că nu-i ține îndeajuns în curent cu cele ce se petrec în țară, că nu e vina ziarului dacă „votarea legii conștientului, a legii pentru apărarea guvernului, darea sentinței în procesul Gărzii de fier și alte evenimente survenite ulterior, nu s'au bucurat de comentariile ce comportau”. E vina cenzurii, „lăsată la discreția unor incapabili”, cari suprimă până și informațiuni ca aceasta: „M. S. Regele a primit eri, la ora 2 d. a. în audiența pe d. Gh. Tătărașcu, președintele consiliului de miniștri”.

„De ce? — se întreabă d. Stelian Popescu. Ascunderea unor fapte care circulă pe buzele tuturor, este zadarnică, iar adevărul, cu cât va fi mai oprimat, cu atât va izbucni mai cu furie, fiindcă nu există putere în lume care să poată împiedica la infinit aflarea lui”.

„Am mai spus și altă dată guvernului că face greșeli grave și evenimentele n'au întârziat să ne dea dreptate. O spunem și azi, că face greșală și mai gravă împiedicând presa să-și facă datoria de a spune adevărul asupra celor ce se petrec de câțva timp încoace.

Mai este nevoie să repetăm, că și de astă dată evenimentele ne vor da dreptate?”.

Viitoarea activitate a Parlamentului

Luni, 16 Aprilie, se redeschide Parlamentul, având să voteze câteva legi cu caracter urgent.

Sesiunea se încheie la 28 Aprilie, și se va redeschide, cu caracter extraordinar, la 15 Iunie, când va avea să voteze noul buget care intră în vigoare la 1 Iulie.

Duelurile generalului Cantacuzino

Se știe din depozitia făcută de d. C. Argetoianu la procesul Gărzii de Fier, că la Jockey Club din capitală s'au produs trei demisii: a d-nilor Grigore Filipescu, Grigore Duca și Mavrocordat, din pricină că s'a respins cererea acestor trei de a se da afară din Club d. general Cantacuzino, sub motivul că-i amestec în asasinatul dela Sinaia.

La sfârșitul procesului, după cum se știe, generalul Cantacuzino a spus că dela proces se va duce după eliberare deadreptul în mormânt, Sibila declarație nu i-a fost înțeleasă. Acum, însă, se pare că i se poate ști înțelesul. Fiindcă generalul s'a apucat să provoace la duel pe toți câți au spus ceva ofensător despre d-sa în legătură cu amestecul ce l-a avut la Garda de Fier. Întâiul duel l-a avut Marți, la Cotroceni, cu d. Mavrocordat.

Combatanții au început lupta cu sabia, d. Mavrocordat fiind

sgâriat ușor la frunte.

Duelul n'a putut fi terminat, intervenind poliția, care a dressat la circumscripție proces-verbal.

D. general Cantacuzino a mai provocat la duel pe p-nii: Gr. Duca, fratele defunctului prim ministru, și Gr. Filipescu, cari se asociaseră la cererea d-lui Mavrocordat, pentru excluderea d-lui Cantacuzino din consiliul Jockey Clubului.

Se reface vechiul partid liberal

Oficiosul național-țărănist „Dreptatea” anunță că n'ajunul Paștilor au avut loc noi consfățuiri în vederea fuziunii celor două partide liberale, și că tratativele se vor relua după întoarcerea în țară a d-lui Dinu Brătianu.

„În fața unor evenimente grave”

Confratele „Patria”, oficiosul ardelean al partidului național-țărănist, publică sub titlul de mai sus, în capul primei pagini, următoarele: „Nelămurite svonuri purtate pe aripi de vânt, sbuciumă din nou sufletul chinuit al nației dela un capăt la altul al țării. Fapte de ordin divers, dar cu ecou profund în opinia publică îmbogățesc zi de zi cu noi semne de întrebare atmosfera tulburată a vieții noastre politice.

Ce se întâmplă! De acolo de unde orice lă-